

22.4.2017

Hallintopoliittinen osasto
Jenni Herrala

Oikeusministeriö

Lausuntopyyntö OM 3/41/2018

Puolustusministeriön lausunto; luonnos hallituksen esitykseksi turvallisuustutkintalain muuttamisesta

Esitys koskee lähinnä Euroopan Unionin rautatieturvallisuusdirektiivin EU2016/798 kansallista täytäntöönpanoa niiltä osin kuin se koskee turvallisuustutkintaa. Luonnoksessa esitetään vähäisiä muutoksia turvallisuustutkintalakiin.

Turvallisuustutkintalain 14 §:n esteellisyyssäännöksiä ehdotetaan muutettavaksi siten, että jatkossa tutkintaryhmän jäsenen tai muun tutkintaan osallistuvan palvelussuhde sellaiseen virastoon tai laitokseen, jonka toiminta voi tulla tutkittavaksi onnettomuuden johdosta tehtävässä turvallisuustutkinnassa, ei enää olisi esteellisyyssperuste. Sen sijaan esteellisyyssperusteeksi ehdotetaan sitä, että henkilön tai hänen läheisensä toiminta voi tulla tutkittavaksi onnettomuuden johdosta tehtävässä turvallisuustutkinnassa. Vaikka ehdotettu uusi säännös sinänsä onkin tarpeellinen, muutos merkitsisi esteellisyyden huomattavaa tosiasiallista supistumista. Sinänsä ei ole syytä epäillä sitä, etteikö nykytilanteessa esteellisyyden piiriin kuuluvien henkilöiden piiri voisi joissakin tapauksissa kasvaa esitysluonnoksessa mainituin tavoin epätarkoituksenmukaisen laajaksi. Kuitenkin ehdotettu muutos voisi merkitä käytännössä myös esimerkiksi sitä, että periaatteessa kaikki tutkintaryhmän jäsenet olisivat palvelussuhteessa tutkinnan kohteena olevaan laitokseen.

Siksi olisi perusteltua harkita nykyisen lain 14 §:n 1 momentin 4 kohdan säännöksen säilyttämistä esimerkiksi sisällöltään lievennettynä. Lisäksi ehdotetun 14 §:n 1 momentin uuden 4 kohdan sisällön suhde saman momentin 2 kohtaan jää epäselväksi.

Lain 27 §:n 3 momentti ehdotetaan kumottavaksi. Siten tutkintaselostusta ei tutkintaan osallistuneiden tutkijoiden tarvitsisi enää allekirjoittaa. Muutosta on perusteltu sillä, että allekirjoitusten kerääminen hidastaa tutkinnan valmistumista. On hieman erikoista, että nykyisten teknisten mahdollisuuksien aikana allekirjoitusten keräämistä pidetään tutkinnan valmistumisen merkittävänä hidasteena. Jos allekirjoitusvelvollisuudesta halutaan kuitenkin luopua, samalla olisi muutettava myös lain 29 §:ää, jonka mukaan tutkinta päättyy, kun tutkintaselostus allekirjoitetaan. Pelkkä 27 §:n 3 momentin kumoaminen voisi johtaa siihen, ettei tutkinta virallisesti pääty ollenkaan.

Lain 36 § ehdotetaan kumottavaksi. Käytännössä muutos merkitsisi sitä, että myös poikkeuksellisen tapahtuman johdosta annettavien turvallisuussuosituksen seuranta jäisi yksin Onnettomuustutkintakeskukselle, kun vastuu poikkeuksellisten tapahtumien

22.4.2017

FI.PLM.2018-1682
229/40.03.00/2018

Hallintopoliittinen osasto
Jenni Herrala

seurannasta tällä hetkellä on kullakin ministeriöllä toimialallaan. Perusteluna muutokselle on mainittu mm. se, ettei ministeriöiden seuranta ole ollut aktiivista eikä koordinoitua. Kun kyse turvallisuussuositusten seurannassa on kuitenkin varautumisesta vastaisen varalle, velvoitteen poistaminen ministeriöiltä saattaisi olla omiaan heikentämään niiden omaa varautumista. Siten - vaikka kahdenkertaisen työn teettäminen eri viranomaisilla ei yleisesti ottaen olekaan perusteltua - olisi syytä harkita, olisiko poikkeuksellisia tapahtumia koskevien turvallisuussuositusten seurantaan syytä velvoittaa sekä Onnettomuustutkintakeskus että kukin ministeriö toimialallaan.

Hallitusneuvos,
lainsäädäntöjohtajana

Hanna Nordström

Vanhempi hallitussihteeri

Jenni Herrala

Tiedoksi

Kansliapäällikkö Jukka Juusti, puolustusministeriö
Ylijohtaja Teemu Penttilä, puolustusministeriö
Turvallisuuskomitean sihteeristö, puolustusministeriö
Sotilasilmaluonnottomuuksien tarkastuslautakunta, puolustusministeriö
Pääesikunta, oikeudellinen osasto